

Videnskab til Nytte i fuld Udstrækning formødest de foreslåede Bestemmelser, der gjælde for det og strengt overholdes, hvilket navnlig generer de Studerende derved, at de ikke have Ret til at faae Registranten over Arkivsagerne at se, men maa henvende sig til Arkivets Embedsmænd og selv opgive, hvad det er for Sager, de ønske, uden i Forveien at vide, hvad der haves i Arkivet. Jeg vil indrømme, at det er mig bekendt, at Arkivets Embedsmænd vise den allerførste Imødetommen i saa Henseende; men alligevel turde disse gamle Bestemmelser trænge til en Forandring. — Det, hoorpaa jeg fornemlig vil henlede den høitagtede Ministers Opmærksomhed, er de to Bevillinger, der ere givne i Finantsloven under Sorø Akademi, til Lærerunders videre Uddannelse 2,000 Rb. og til Jagtstoler for Kvinder 500 Rb., altsaa tilsammen 2,500 Rb. Naar man sammenligner disse to smaa Bevillinger med, hvad der ydes til Undervisningen og Oplærelse af den mandlige Del af Samsundet, saa se de grumme ringe Ud. Jeg billiger fuldstændig at de begge ere givne; men jeg tror ikke, at Staten opfylder sin Forpligtelse mod Kvinderne ved kun at give saa smaa Bevillinger; end ikke, dersom der af de foranstaaende 37,000 Rb. til Folkehøjskoler anvendes nogle saa Lustrid Rb. til kvindelige Elever. Jeg tror ikke, at Staten længere kan blive staaende i denne fuldkommen passivne Holdning overfor den kvindelige Dannelse; den bør erkjende, at Samsundet har en Interesse deri, som lider altsor meget ved, at der ikke gjøres tilstrækkeligt i denne Retning. Jeg skal minde om, at i Sverrig var der isor foreslaaet af Regjeringen Oprettelsen af 4 store Kvindeskoler i 4 af Sverrigs største Byer, hvilket Forslag imidlertid ikke gik igjennem. I Stockholm bestaar der et Lærerindeseminarium, og taar er der Tale om at anlægge et Lærerindeseminarium i det sydlige Sverrig. At vi her have ansat Kvinder i Post- og Telegrafvesenets Tjeneste, billiger jeg fuldstændig og ligeledes, at man har givet dem Afgang til Universitetet; men det er jo klart, at denne sidste Vel kun bliver benyttet af overordentlig saa, ligesom det heller ikke let var tænkeligt, at Kvinder kunne lægge sig efter noget andet Brevstudium, end netop at blive Læge. Det, hvortil der trænges, er en Anstalt, nogenlunde liberalt udstyret for den høiere kvindelige Dannelse. Nu begaar man den Uretfærdighed mod Kvinderne, at man betragter deres Dannelse som afsluttet med det 14de, 15de eller 16de Aar, naar de lige komme ud af Skolen og blive konfirmerede, medens Mændene fortsætte deres Uddannelse til en mere fremrykket Alder. Jeg henleder den høitagtede Ministers Opmærksomhed paa dette Spørgsmaal, ikke fordi jeg paa nogen Maade forlanger og heller ikke vilder mig ind, at det lader sig gøre, at Staten opretter et kvindeligt Universitet, men fordi jeg tror, at der dog i ethvert

Tilfælde bør være Tale om at komme saadanne Bestræbelser til Hjælp baade med et aarligt Pengetilskud og med en passende Bygning, hvor et saadant kvindeligt Akademi kunde indrettes, og dertil vilde Vaisenhuset, som man nu er ifærd med at opgive, være skikket. Hvis der ikke var tilstrækkelig Mads i Forbygningen, ligger der bageved en meget stor Byggeplads. Jeg henleder altsaa den høitagtede Ministers Opmærksomhed paa, om der ikke, naar i sin Tid Vaisenhuset bliver ledigt, kunde være Tale om for Staten at overtage det og anvende det til saadant Brug. Det er ikke enhver Bygning, som kan bruges dertil; men Vaisenhuset ligger i alle Henseender heldigt, og dersom man vil forsøge sig med et Lærerindeseminarium ogsaa i Danmark, hvad jeg ganske skal henstille, saa vil baade dette og et kvindeligt Akademi godt kunne rummes i den vidtløftige Bygning.

Fischer: Det ærede Medlem, som har fult et Forslag angaaende Tilskud til Høitid Skole, indledede sine Bemærkninger derom med at sige, at han troede, at det kun var en ringeløst til at sætte dette Endringsforslag igjennem, og om end det ærede Medlem nærede denne Overbevisning, kan jeg finde det ganske rimeligt, at han har følt Trang til paa Grund af sin personlige Stilling at bringe Sagen for her i Thinget. Det forekommer mig ogsaa, at det tydeligt fremgik af, hvad det ærede Medlem yttrede om Sagen, at der kunde være vægtige Grunde, som talte for, at den begjærede Bevilling blev givet. Det ærede Medlem kan imidlertid ikke overse, og jeg er overbevist om, at han heller ikke har overset, at man maa fastslaa den Regel angaaende slige Spørgsmaal, at Initiativet dertil tages af Regjeringen, men at den høitærede Kultusminister, som jo ogsaa, skøndt paa et meget fremrykket Stadium af Forhandlingerne, fremførte Sagen i det andet Thing, stillede den ikke ubetinget som et Forslag af Regjeringen, men kun for saa vidt Forslaget maatte blive tiltraadt af Flertallet i det andet Things Finantsudvalg. Sagen er altsaa ikke fremført for det andet Thing paa saadanlig Maade, og den Afgjørelse, som fandt Sted der, kan derfor efter mit Skøn ikke betragtes som noget Andet og Mere end en ren foreløbig Afgjørelse. Under disse Omstændigheder tror jeg ikke, at det ærede Medlem vil gøre vel i at lade Forslaget komme til Afstemning, thi de formelle Hensyn, som derved gjøres sig gjældende, ville blande sig paa en saadan Maade med Realitetsbetydningen, at den Afstemning, der kom til at finde Sted her i Salen, vilde blive utklar og derved mulig skadelig for den senere Afgjørelse af Sagen. Efterat det ærede Medlem har forelagt sine Grunde, og det forekommer mig, at han har givet meget gode Grunde for Forslagets Vedtagelse, tror jeg derfor, at han vil tjene Sagen bedst ved at tage sit Endringsforslag til-